

УДК 347.7:336.71]:005.3

Свердлик Зоряна Михайлівна,
кандидат історичних наук, доцент кафедри документознавства
та інформаційно-аналітичної діяльності
Київського національного університету культури і мистецтв
zsverdlyk@gmail.com
ORCID ID 0000-0002-2104-0920

Пізнюк Леся Володимирівна,
кандидат філологічних наук, доцент, доцент
кафедри документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності
Київського національного університету культури і мистецтв
l.pizniuk@yandex.ua
ORCID ID 0000-0002-9275-6408

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ: ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Мета роботи – з'ясувати значення деяких видів документів та інформаційних ресурсів для ефективного функціонування банківських установ. **Методологія** дослідження полягає в застосуванні методу аналізу та синтезу, контент-аналізу, деконструкції документної інформації, узагальнення. **Наукова новизна.** Схарактеризовано основні документи та інформаційні ресурси банківських установ, які впливають на організацію їхнього функціонування. **Висновки.** Проаналізовано документи та інформаційні ресурси, що визначають організацію діяльності банківських установ. Акцентовано увагу на документах, які використовують для управління різними напрямками діяльності банку. Автори доходять висновку, що важливо в сучасному суспільстві надавати повну інформацію про банк та його діяльність на офіційному веб-сайті, а для клієнтів банку отримувати документовані дані за допомогою мережі інтернет.

Ключові слова: банк, організаційні документи, статут, положення, посадова інструкція, маркетинговий план, інформаційний ресурс, веб-сайт.

Свердлык Зоряна Михайловна,
кандидат исторических наук, доцент кафедры документоведения
и информационно-аналитической деятельности
Киевского национального университета культуры и искусств

Пизнюк Леся Владимировна,
кандидат филологических наук, доцент, доцент
кафедры документоведения и информационно-аналитической деятельности
Киевского национального университета культуры и искусств

ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ БАНКОВСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ: ДОКУМЕНТНО-ИНФОРМАЦИОННЫЙ АСПЕКТ

Цель исследования – выяснить значение некоторых видов документов и информационных ресурсов для эффективного функционирования банковских учреждений. **Методология** исследования заключается в применении метода анализа и синтеза, контент-анализа, деконструкции документной информации, обобщения. **Научная новизна.** Охарактеризовано основные документы и информационные ресурсы банковских учреждений, которые влияют на организацию их функционирования. **Выводы.** Проанализировано документы и информационные ресурсы, определяющие организацию деятельности банковских учреждений. Акцентировано внимание на документах, применяемых для управления

различными направлениями деятельности банка. Авторы делают вывод, что в современном обществе важным является предоставление полной информации о банке и его деятельности на официальном веб-сайте, а также возможности получать документированные данные с помощью Интернета клиентам банка.

Ключевые слова: банк, организационные документы, устав, положение, должностная инструкция, маркетинговый план, информационный ресурс, сайт.

Sverdlyk Zoriana,

Ph.D. in Historical Sciences, Associate Professor
of the Department of Documentation and Information-Analytical Activity,
Kyiv National University of Culture and Arts

Pizniuk Lesia,

Ph.D. in Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor
of the Department of Documentation and Information-Analytical Activity,
Kyiv National University of Culture and Arts

ORGANIZATION OF ACTIVITIES OF BANKING INSTITUTIONS: DOCUMENT-INFORMATION ASPECT

Aim of the research – to find out the value of certain types of documents and information resources for the efficient functioning of banking institutions. **Methodology** of research is to apply the method of analysis and synthesis, content analysis, deconstruction of document information, generalization. **Scientific novelty.** The main documents and information resources of banking institutions that influence the organization of their functioning are characterized. **Conclusions.** The documents and information resources determining the organization of banking institutions activity are analysed. The attention is focused on the documents used to manage various activities of the bank. The authors conclude that it is important in modern society to provide full information on the bank and its activities on the official website, and for bank clients to receive documented data through the Internet.

Key words: bank, organizational documents, statute, regulations, job description, marketing plan, information resource, website.

Актуальність теми дослідження. Для ефективної роботи банківських установ важливим є поєднання організаційних документів, завдяки яким налагоджується робота, та інформаційних ресурсів, що їх банки можуть поширювати й отримувати. Закладені в документи відомості, дані, показники тощо дають змогу закріпити управлінські дії, надати їм юридичного статусу, запровадити певні правила, затвердити інструкції тощо. На сучасному етапі банки повинні приділяти увагу не лише внутрішній організації роботи співробітників, а й застосовувати новітні інформаційні технології для налагодження зв'язків із клієнтами. Один із засобів такої взаємодії – офіційний веб-сайт банку, завдяки якому кожен може отримати доступ до статутних документів, звітності, аналітичних матеріалів, ознайомитися з оперативною інформацією, переглянути пропозиції банківських продуктів тощо.

Аналіз досліджень і публікацій. Важливі дослідження у визначенні організації роботи банківських установ зробили О. В. Васюренко [2], Й. С. Завадський, Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич [4], Ю. І. Онищенко [7]. Управління і регулювання банківською системою висвітлено у працях авторів: О. Д. Вовчак [3], В. Л. Кльоба, Р. Л. Кльоба [5], А. В. Смирнов [11]. Питання щодо документування банківських операцій розглянули В. Н. Боровський, В. П. Прадун, Р. В. Друзін [1], Г. І. Спляк [12].

Попри це, аналіз наукової думки свідчить, що в названих розвідках розглядалися лише окремі аспекти застосування документів та інформаційних ресурсів для організації роботи банківських установ. Власне це й спричинило потребу детальніше дослідити використання установчих документів, зокрема, статуту, положень, інструкцій тощо, для організування роботи банків, їхньої взаємодії з клієнтами.

Мета дослідження полягає у з'ясуванні значення деяких видів документів та інформаційних ресурсів для ефективного функціонування банківських установ.

Виклад основного матеріалу. Функціонування суб'єктів банківської сфери успішне завдяки наявності відповідних матеріальних, технічних, фінансових, кадрових та інших ресурсів. Важливе місце в цьому переліку посідають документно-інформаційні ресурси, які відповідають потребам банку в документованій інформації і водночас задовольняють інформаційні запити клієнтів (зокрема потенційних). Досліджуючи організацію діяльності банківських установ, хочемо розглянути, за допомогою яких документів здійснюється управління банком та якими інформаційними ресурсами повинні оперувати фінансові установи для успішної діяльності.

У сучасних довідково-енциклопедичних виданнях термін «організація» має такі значення: складова частина управління; форма об'єднання людей для їхньої спільної діяльності в межах структури; установа, покликана здійснювати відповідні функції, виконувати окреслене коло завдань [4, с. 213]. Розглянемо організацію діяльності банківської установи в останньому значенні, зосередившись на документах та інформаційних ресурсах, які використовують для реалізації поставлених завдань.

Згідно з законодавством про банківську діяльність [9; 10], одним з основних організаційних документів банківської установи є *статут*. Документ містить сукупність правил, що регулюють організацію та порядок діяльності банку, його відносини із зацікавленими сторонами, права та обов'язки керівних органів. Так, відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами) [10], у статуті повинна бути інформація про повне і скорочене найменування банку, його місцезнаходження та організаційно-правову форму. Статут також закріплює види діяльності, які має намір здійснювати банк, від чого і залежить структура управління, органи управління, їхні повноваження і порядок прийняття рішень.

Зважаючи на те, що статут визначає подальшу діяльність банківської установи,

пов'язану насамперед із фінансовими ресурсами, у цьому документі обов'язково треба вказати розмір і порядок формування статутного капіталу банку, види акцій банку, їхню номінальну вартість, форми випуску (документарну або бездокументарну), кількість акцій, що купують акціонери (ст. 16, п. 3, абзац 5 Закону). Важливість статуту для організації роботи банку полягає ще й у тому, що тут передбачено порядок здійснення перевірок з дотримання норм законодавства. Скажімо, у статуті фіксують положення про аудиторську перевірку банку зовнішніми аудиторами та про органи внутрішнього аудиту. Не менш важливим організаційним аспектом статуту є те, що цей документ передбачає порядок реорганізації та ліквідації банку, саме так на законодавчому рівні закріплено принцип єдиного підходу до всіх банківських установ.

Безперечно, статут закладає підвалини для організації роботи органів управління банком. Однак конкретні вимоги до органів управління і їхній вплив на роботу банку закріплено в окремих документах про ці органи – *положеннях*. Відповідно до законів України «Про банки і банківську діяльність» [10], «Про акціонерні товариства» [9] структура управління кооперативними та акціонерними банками з недержавною формою власності має складатися із загальних зборів акціонерів (учасники), вищого виконавчого (правління, дирекція), контрольного (ревізійна комісія) і спостережного (спостережна рада) органів. Отже, кожен банк повинен розробити положення про ці органи: Положення про загальні збори акціонерів, Положення про правління, Положення про наглядову раду, Положення про корпоративне управління, Положення про ревізійну комісію.

Банки, які мають відокремлені структурні підрозділи (філії), розробляють для них окремі положення. Положення також регулюють роботу операційних відділів банку – відділу роботи з персоналом, бухгалтерії, відділу маркетингу тощо.

Ще один документ, що визначає процес організації роботи банку, його взаємодію з інвесторами, клієнтами, партнерами, правилами ділового етикету тощо, – *кодекс корпоративної етики*. Зазвичай кодекс корпоративної

етики формує стандарти діяльності банку та поведінки його працівників. Саме ці стандарти спрямовані на підтримку етичних норм, якості обслуговування клієнтів. У кодексі кожен банк прописує свою місію і закріплює корпоративні цінності, акцентує на персональній відповідальності своїх працівників за сумлінне виконання посадових обов'язків перед клієнтами, діловими партнерами та акціонерами банку.

Кодекс корпоративної етики створює основи відносин банку з клієнтами, діловими партнерами, органами державної влади, конкурентами і працівниками банку. Положення кодексу корпоративної етики поширюються на всіх працівників, незалежно від посади, зокрема на членів правління і наглядової ради [6]. Однією з переваг кодексу корпоративної етики банку вважаємо те, що уже під час зарахування на роботу майбутніх працівників зобов'язують дотримання закладених у кодексі правил. Для цього у банку можуть навіть розробляти спеціальні зобов'язання працівника.

Ефективна організація діяльності банку залежить не лише від якості роботи органів управління, а й від кожного окремого працівника. Саме тому персональна відповідальність за виконання обов'язків передбачена у *посадових інструкціях*. Оформлення посадових інструкцій працівників банківської сфери здійснюється відповідно до загальнодержавних нормативно-правових актів з діловодства, норм законодавства про працю, зокрема Кодексу законів України про працю, положень нормативних документів, виданих Національним банком України.

Кожен банк – це частина банківської системи України. Щоб триматися «на плаву» у цій системі, враховуючи її мінливий характер, керівництву банків потрібно якісно організувати не тільки внутрішню роботу, а й використовувати зовнішні інформаційні ресурси. Зовнішню інформацію, необхідну для формування ефективної банківської політики та управління, можна отримувати за допомогою таких методів: анкетування, моніторинг засобів масової інформації та з офіційних джерел (як-от органів державної влади тощо).

Щоб зібрати інформацію про своїх можливих клієнтів чи з'ясувати ставлення до бан-

ку уже залучених, сучасні банки використовують різні способи. Одним із таких є функціонування в банківській установі спеціального структурного підрозділу – відділу маркетингу (чи зв'язків з громадськістю, PR-відділу, рекламного відділу тощо), основні завдання якого – вивчати зовнішнє середовище, оцінювати конкурентоспроможність банку, проводити інформаційні дослідження тощо. Відділ здійснює регулярні маркетингові дослідження (анкетування, опитування), вивчає споживчі переваги, аналізує, як клієнти оцінюють банківські продукти та послуги. Наприклад, пропонує клієнтам банку, коли ті приходять відкрити депозит, оформити кредит чи проконсультуватися з певного питання, заповнити анкети. Зібрані відомості ретельно аналізуються у відділі маркетингу і лягають в основу *маркетингових планів роботи* банку та його мережі.

Інформацію про потенційних клієнтів банки отримують з офіційних джерел – статистичних органів, ЗМІ і т. д. – у формі соціальних, демографічних, економічних, поведінкових та інших показників. Така інформація стосується насамперед динаміки зростання чи спадання попиту на банківські послуги. Відділ маркетингу опрацьовує зібрані дані і коригує орієнтири на той чи інший сегмент споживчого ринку, впроваджуючи відповідну банківську політику. Так, останнім часом зріс попит на споживчі кредити. Населення віддає перевагу купівлі товару у кредит, оформлюючи його безпосередньо в торгових центрах, магазинах електроніки тощо, не відвідуючи банк. Банк – активний учасник цього сегменту ринку фінансових послуг: у торговельних мережах і магазинах працюють його представники, які оформлюють купівлю товарів на виплату, надають консультації тощо.

Документно-інформаційна складова організації діяльності банківської установи передбачає не лише односторонній рух документів та інформації – збирання. Для ефективності роботи банку важливий ще один вид інформаційної діяльності – передавання і поширення інформації про банк. Розглядаючи цей аспект, виокремимо внутрішню банківську інформацію і зовнішню.

До внутрішньої документованої інформації банку належать рекламно-інформаційні

матеріали, що стосуються пропонованих банківських послуг і продуктів, звіти для державних статистичних, фіскальних органів та ін. Так, керівництво банку як акціонерного товариства надає своїм акціонерам щорічний інформаційний звіт про результати діяльності. Утім, необхідно зазначити: не вся звітна інформація призначена для широкого загалу, повна звітність доступна тільки для акціонерів, тобто не публікується і не розголошується.

Одним із потужних джерел зовнішньої інформації про банк та його роботу сьогодні є офіційний веб-сайт, завдяки якому банківська установа може керувати рекламною діяльністю, працювати з клієнтами он-лайн, надавати підтримку клієнтам, коли вони користуються інтернет-банкінгом, висвітлювати результати своєї діяльності у звітах, аналітичних оглядах тощо.

Веб-сайт банку як документно-інформаційний ресурс містить два види інформації: задокументовану тільки в електронному вигляді і таку, що має паперові аналоги. Вважаємо, що до Інтернет-інформації банку належать: ліцензії; статутні документи і документи про державну реєстрацію; документи загальних зборів акціонерів; аналітичні огляди; звітна документація.

Розглянемо офіційний веб-сайт одного з банків, що працюють на території України. Наприклад, АТ «Альфа-Банк» (далі – Альфа-Банк), на нашу думку, може слугувати взірцем з погляду оприлюднення офіційної інформації про устанovu. На його сайті [8] у відкритому доступі опубліковано ліцензійну документацію, на основі якої банк здійснює свою діяльність. Так, генеральну банківську ліцензію Альфа-Банк повторно отримав 5 жовтня 2011 р. Банк має право надавати різні банківські послуги у межах чинного законодавства та на підставі ліцензій, виданих Національним банком України. Також з офіційного сайту дізнаємося, що банк має ліцензії Національної комісії з цінних паперів і фондового ринку на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку, включно з депозитарною діяльністю, діяльністю зі зберігання активів інститутів спільного інвестування, діяльністю з торгівлі цінними паперами, зокрема брокерською, андеррайтингом, дилерською. Таким чином,

клієнти (також потенційні) зможуть для себе визначити: варто звертатися за послугами до такого банку чи ні.

Інша документна складова веб-сайту Альфа-Банку – відскановані електронні копії всієї статутної документації та документації із державної реєстрації. Як бачимо, на сайті оприлюднено електронні версії статуту Альфа-Банку, Положення про Правління, Положення про Наглядову раду, Положення про збори акціонерів, Кодексу корпоративного управління, Положення про Ревізійну комісію, Кодексу корпоративної етики. Документація про державну реєстрацію банку також є на його веб-сайті: генеральна ліцензія Національного банку України, додаток до генеральної ліцензії, витяг із Єдиного державного реєстру, ліцензії на здійснення депозитарної діяльності, ліцензії на здійснення діяльності з торгівлі цінними паперами, свідоцтво про реєстрацію випуску акцій [8].

Документи Загальних зборів акціонерів представлені на сайті протоколами засідань Загальних зборів. Так, користувачі сайту можуть ознайомитися з інформацією, яку розглядали на засіданнях, ухвалами, починаючи з 2008 року. Аналіз протоколів Альфа-Банку підтвердив, що ці документи створюються за типовою для них формою, однак мають таку складову тексту, як «Запрошені», що притаманно не для всіх протоколів.

Група аналітичних документів сайту Альфа-Банку містить щоденні огляди валютного ринку, економічні огляди, архів документів стосовно регуляторної політики, аналітики макроекономіки та аналітики з облігаційних випусків клієнтів. Аналітичні документи Альфа-Банку, на відміну від попередніх груп, вирізняються яскравим кольоровим оформленням, наявністю схем, графіків, порівняльних таблиць тощо. Це привертає увагу користувачів інтернету, які в майбутньому можуть стати клієнтами банку.

Остання група документації, опублікована на сайті Альфа-Банку, – звіти. Це банківська квартальна звітність, річний звіт, фінансова звітність, звітність емітента цінних паперів. До квартальної звітності належать: звіт про фінансовий стан, звіт про прибуток і збитки та інший сукупний дохід, потенцій-

ні зобов'язання, окремі показники діяльності банку. Деякі з названих звітів – електронні аналоги паперових документів (відскановані копії), а деякі існують тільки в електронному вигляді на сайті Альфа-Банку. Квартальна звітність доступна, починаючи з 2006 року.

Розділ сайту «Річний звіт та фінансова звітність» представлений такими видами документованої інформації, як власне річний звіт та аудиторський висновок. Електронні версії цих документів на сайті у вільному доступі з 2002 року, проте за 2004 р. та 2005 р. аудиторських висновків немає. Аудиторські висновки діяльності банку готують незалежні аудитори, які вкінці кожного року визначають перспективи банку та дають рекомендації.

Звітність Альфа-Банку як емітента цінних паперів, розміщена на веб-сайті, дає змогу дізнатися інформацію про посадових осіб банку, рух цінних паперів, господарську і фінансову діяльність, стан корпоративного управління, опис бізнесу тощо. Річні звіти емітента Альфа-Банку сягають 200 аркушів. Квартальні звіти містять аналогічні розділи інформації за квартал.

Важливе значення веб-сайту Альфа-Банку як документно-інформаційної системи полягає також у тому, що завдяки йому банк може організовувати роботу з клієнтами.

По-перше, споживачі зазвичай збирають інформацію, перед тим як скористатися банківськими послугами. Вони переглядають рекламу, телефонують в різні банки, намагаючись самотужки проаналізувати ринок пропозицій. Щоб поширити необхідну інформацію через ЗМІ (по телебаченню, радіо та в газетах), потрібно вкласти чималі гроші. Вихід з цієї ситуації очевидний: досить у рекламному роликуну дати посилання на свій сайт. Якщо потенційний клієнт зацікавиться, то, імовірно, зверне увагу і на сайт, детальніше ознайомиться з послугами і продуктами.

По-друге, як свідчить статистика [5 с. 194], користувачі інтернету – переважно найобізнаніша частина населення. Вони першими дізнаються про різноманітні новинки, користуються новими продуктами, а потім рекомендують їх своїм знайомим. Тому важливо, щоб на сайті завжди була найсвіжіша інформація, висвітлено всі подробиці.

Проаналізувавши веб-сайт Альфа-Банку, доходимо висновку, що він є частиною організаційного процесу та документно-інформаційною системою. Завдяки відображенню на сайті банку оперативної інформації про його діяльність, публікацій звітних і планових документів, ця фінансово-кредитна установа може керувати кадрами, інформаційними ресурсами, фінансами тощо.

Наукова новизна. Схарактеризовано основні документи та інформаційні ресурси банківських установ, які впливають на організацію їхнього функціонування.

Висновки. Як бачимо, для ефективної організації роботи банківських установ важливо поєднувати організаційні документи, якими координується робота банків, та інформаційні ресурси, що їх банки поширюють і отримують. Закладені у документи відомості, дані, показники тощо дають змогу закріпити управлінські дії, надати їм юридичного статусу, запровадити певні правила, інструкції та ін. На сучасному етапі банки повинні приділяти увагу не лише внутрішньоорганізаційним процесам, а й застосовувати новітні інформаційні технології для налагодження зв'язків із клієнтами. Одним із засобів такої взаємодії є офіційний веб-сайт банку, де кожен може отримати доступ до статутних документів, звітності, аналітичних матеріалів, ознайомитися з оперативною інформацією, переглянути рекламу банківських продуктів тощо.

Список використаних джерел

1. Боровський В. Н., Прадун В. П., Друзін Р. В. Діловодство в банківських установах : навч. посіб. / за ред. В. Н. Боровського; М-во освіти і науки України, Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського. Київ : Центр навчальної літератури. 2006. 223 с.
2. Васюренко О. В. Банківські операції. Київ : Знання, 2004. 324 с.
3. Вовчак О. Д. Державне регулювання банківської інвестиційної діяльності в Україні : автореф. дис. ... д-ра екон. наук. Львів, 2006. 38 с.
4. Завадський Й. С., Осовська Т. В., Юшкевич О. О. Економічний словник. Київ : Кондор, 2006. 356 с.
5. Кльоба В. Л., Кльоба Р. Л. Принципи та методи управління банківською діяльністю. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2009. Вип. 19,10. С. 192–199.
6. Кодекс корпоративної етики АТ «Альфа-Банк», затв. рішенням Спостережної Ради № 855 від 25.09.2017 р., рішенням Правління № 181 від 25.09.2017 р. // Альфа Банк : веб-сайт. URL: <https://alfabank.ua/upload/Kodeksu.pdf> (дата звернення: 01.02.2019).
7. Онищенко Ю. І. Методологічні засади організації діяльності спеціалізованих банківських установ. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2015. Вип. 13.; Ч. 4. С. 132–139.
8. Офіційний веб-сайт АТ «Альфа-Банк». URL: <https://alfabank.ua> (дата звернення: 01.02.2019).
9. Про акціонерні товариства : Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI (зі змінами і доповненнями внесеними законами України за станом на 02.02.2019 р.) // База даних «ЛігаЗакон» : веб-сайт. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T080514.html (дата звернення: 27.01.2019).
10. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами і доповненнями внесеними законами України за станом на 02.02.201 р.). Відомості Верховної Ради України. 2014. № 36. Ст. 1183.
11. Смирнов А. В. Управление ресурсами и финансово-аналитическая работа в коммерческом банке. Москва : БДЦ-пресс, 2002. 176 с.
12. Спляк Г. І., Фаріон Т. І. Облік і аудит в банках : нав. посіб. Київ : Атіка, 2004. 328 с.

References

1. Borovskiy, V. N. & Pradun, V. P., & Druzin, R. V. (2006). Records management in banking institutions. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury [in Ukrainian].
2. Vasiurenko, O. V. (2004). Bank operations. Kyiv: Znannia, 2004 [in Ukrainian].
3. Vovchak, O. D. (2006). State regulation of banking investment activity in Ukraine. Extended abstract of Doctor's thesis. Lviv [in Ukrainian].
4. Zavadskiy, Y. S. & Osovska, T. V. & Yushkevych, O. O. (2006). Economic Dictionary. Kyiv: Kondor [in Ukrainian].
5. Kloba, V. L. & Kloba, R. L. (2009). Principles and methods of banking management, Scientific herald of NLTU of Ukraine, Issue 19.10, 192–199 [in Ukrainian].
6. Code of corporate ethics of Alfa-Bank JSC, shuttle by the decision of the Supervisory Board № 855 dated September 25, 2017, by the decision of the Board № 181 dated September 25, 2017. Retrieved from: <https://alfabank.ua/upload/Kodeksu.pdf> [in Ukrainian].
7. Onyshchenko, Yu. I. (2015). Methodological principles of organization of activity of specialized banking institutions. Scientific Herald of Kherson State University. Series “Economic Sciences”, Issue 13, Part 4, 132–139. [in Ukrainian].
8. Sait Alfa-Bank JSC. Retrieved from: <https://alfabank.ua> [in Ukrainian].
9. Law of Ukraine “On joint-stock companies” from September 17, 2008 № 514-VI. (n.d.). <http://ligazakon.ua>. Retrieved from: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T080514.html [in Ukrainian].
10. Law of Ukraine “On banks and banking” from December 7, 2000 № 2121-III (2014). Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine, 36, article. 1183 [in Ukrainian].
11. Smirnov, A. V. (2002). Resource management and financial and analytical work at a commercial bank. Moscow: BDTs-press [in Russian].
12. Splyak, H. I. & Farion, T. I. (2004). Accounting and auditing in banks. Kyiv: Atika, 2004 [in Ukrainian].